



APEH

**AZ ADÓHATÓSÁGHOZ
TÖRTÉNŐ
BEJELENTKEZÉS**
alapvető szabályai
2007.

15

Kinek kell bejelentkezni az adóhatósághoz?

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény alapján adóköteles tevékenységet csak adószámmal rendelkező adózó folytathat. Ennek meghatározása érdekében az adózót bejelentési kötelezettség terheli.

Az egyéni vállalkozói igazolványhoz kötött tevékenységet folytató adózó a székhelye szerint illetékes, az okmányirodák kijelöléséről és illetékességi területéről szóló kormányrendeletben meghatározott körzetközponti jegyzőhöz intézett vállalkozói igazolvány iránti kérelem benyújtásával kéri az adószám megállapítását, amellyel teljesíti az állami adóhatósághoz történő bejelentkezési kötelezettségét. Amennyiben az üzletszerű gazdasági tevékenység folytatásához cégbíróági bejegyzés szükséges, az adózó a cégbíróshoz intézett bejegyzés iránti kérelem benyújtásával kezdeményezi az adószám megállapítását, amellyel teljesíti az állami adóhatósághoz történő bejelentkezését. Azok az adózók, akik vállalkozói igazolvány, illetve cégbíróági bejegyzés nélkül folytathatnak adóköteles bevétel-szerű tevékenységet, ennek megkezdése előtt az állami adóhatóságnál az e célra szolgáló nyomtatványon írásban teljesítik bejelentkezési kötelezettségüket. Ha az adózó bejelentkezési kötelezettségét – jogszabálysértő módon – a tevékenység megkezdését követően teljesíti, a bejelentkezés során a tevékenység kezdő időpontját is köteles az állami adóhatósághoz írásban bejelenteni.

A bejelentkezéssel egyidejűleg kezdeményezheti az adózó a közösségi adószáma megállapítását. Községi adószámmal annak az adózónak kell rendelkeznie, aki az Európai Unió tagállamában illetőséggel bíró adóalannyal kereskedelmi kapcsolatot folytat. Az Európai Közösség más tagállamából történő termékbeszerzés tekintetében különleges adózói kör áfaadózása alapvető szabályait – ideértve az ezzel kapcsolatos bejelentkezést is – önálló tájékoztató füzet tartalmazza.

Az adóazonosító jellel még nem rendelkező magánszemélyt is terheli bejelentkezési kötelezettség, ugyanis az adóazonosító jelet az adóhatóság képezi. Javasolható, hogy a jövedelem megszerzése előtt kezdeményezze a magánszemély az adóazonosító jel megképzését és az adókártya kiadását, ugyanis ennek hiányában a kifizető, vagy a munkáltató mindaddig megtagadja a kifizetést,

amíg adóazonosító jelét a magánszemély nem közli. A személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti kamat kifizetését, jóváírását a kifizető a magánszemélynek adóazonosító jel hiányában is teljesítheti.

Az adóhatóságához való bejelentkezés (változásbejelentés) minden esetben írásban történik az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal által rendszeresített és a kereskedelmi forgalomban (nyomtatvány szakboltokban) beszerezhető nyomtatványokon.

Adóköteles tevékenységet csak adószámmal rendelkező adózó folytathat. E rendelkezésből következően az adózónak a tevékenysége megkezdése előtt kell eleget tennie bejelentkezési kötelezettségének.

A vállalkozói igazolványhoz, illetve a cégbejegyzéshez kötött tevékenységet folytató adózó az okmányirodához, illetőleg a cégbírósághoz nyújtja be azon adatokat tartalmazó bejelentkezési nyomtatványát, amely a vállalkozói igazolvány kiváltásán, a cégbejegyzésen túl az adószám meghatározásához is szükségesek. Ennek keretében – többek között – az adózónak nyilatkoznia kell, hogy az általános forgalmi adó vonatkozásában alanyi mentesítést választ, tárgyi mentes tevékenységet folytat, vagy valamely különleges adómegállapítási módot választ, figyelemmel az általa folytatandó tevékenységre és az áfa tv. szabályaira, továbbá az egyéni vállalkozó arról is köteles nyilatkozni, hogy választja-e az átalányadózást.

Az adózó adatait a cégjegyzékszámával és az okmányiroda által meghatározott nyilvántartási számmal együtt a cégbíróság, illetve az okmányiroda az állami adóhatóságához továbbítja számítástechnikai úton az adószám kialakítása végett. Az állami adóhatóság haladéktalanul köteles az adószámot az okmányirodával, illetőleg a cégbírósággal közölni, illetve amennyiben az adószám megállapításának törvényi akadálya van, erről kell értesítenie a cégbíróságot vagy az okmányirodát.

A vállalkozói igazolványhoz, illetve cégbírósági bejegyzéshez kötött tevékenységet folytató adózók a vállalkozói igazolvány kézhezvételétől, illetőleg a cégbírósághoz teljesített bejelentkezéstől számított 15 napon belül – további adatok vonatkozásában – adatbejelentést teljesítenek közvetlenül az állami adóhatósághoz. A bejelentendő adatok közé tartozik az iratok őrzésének helye, ha az nem azonos az adózó székhelyével, telephelyével,

a jogelőd adóazonosító száma, a tulajdonosok adóazonosító jele, a magánszemély levelezési címe, ha az nem azonos székhelyével, telephelyével, a cég létesítő okiratában nem szereplő, de ténylegesen végzett tevékenységek (a KSH által kiadott nomenklatúra szerint), ha a cég a tevékenység végzését a bejelentésig megkezdte, a naptári évtől eltérő üzleti év mérlegforduló napja. Ez utóbbi adat tekintetében kizárólag a számviteli törvényben meghatározott, külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe, illetőleg az anyavállalat meghatározott tevékenységet végző leányvállalata tehet bejelentést.

Előfordulhat, hogy a magánszemély az egyéni vállalkozói igazolvány kiváltásának kezdeményezésekor még nem rendelkezik adóazonosító jellel, aminek meghatározása az adószámmal egyidejűleg történik az okmányiroda által az adóhatósághoz továbbított adatok alapján.

A cégbírószági bejegyzéshez, illetőleg vállalkozói igazolványhoz nem kötött tevékenységet folytató adózó közvetlenül az adóhatósághoz nyújtja be a bejelentkezésre rendszeresített formanyomtatványt, az adóhatóság ennek alapján veszi az adózót nyilvántartásba és állapít meg részére adószámot.

Az adózót ezt követően az adóhatóság az adószámon tartja nyilván és az adóhatóság felé intézett beadványokon erre kell hivatkoznia.

Bejelentkezési kötelezettség terheli azt a magánszemélyt is, aki személyi igazolvánnyal rendelkezik, vagy azzal rendelkeznie kellene, és akinek nincs sem saját jogú, sem pedig származékos biztosítási jogviszonya és ebből eredően sajátos járulékfizetési kötelezettsége keletkezik. A bejelentést a fizetési kötelezettség keletkezésétől, illetőleg annak megszűnésétől számított 15 napon belül kell az állami adóhatósághoz megtenni.

Fontos tudni, hogy a vállalkozási tevékenységet folytató adózónak – folyamatos működése során is – minden, a korábban bejelentett adatokban történő változást ennek bekövetkeztétől számított 15 napon belül az erre rendszeresített adatmódosító lapon be kell jelenteni.

Változásként jelentheti be a már működő adózó közösségi adószám megállapítása iránti igényét. Közösségi adószámmal nem rendelkező adózó közösségi adószámának megállapításának érdekében az állami adóhatóságnál előzetesen bejelenti, hogy az Európai Közösség

tagállamában illetőséggel bíró adóalannal kereskedelmi kapcsolatot kíván létesíteni.

Ugyancsak adatváltozásként jelenti be az adózó, ha az Európai Közösség tagállamában illetőséggel bíró adóalannal kereskedelmi kapcsolatát megszüntette. A közösségi adószám megállapítására, illetőleg „visszaadására” év közben is lehetőség van.

Vállalkozói igazolványhoz, illetőleg cégbírósági bejegyzéshez kötött tevékenységet folytató adózó azokat a változásokat köteles közvetlenül az adóhatósághoz bejelenteni, amelyekről az okmányiroda, illetőleg a cégbíróság nem tájékoztatja az adóhatóságot.

A vállalkozási tevékenységet nem folytató magánszemély, ha nem végez általános forgalmiadó-köteles tevékenységet, és nem rendelkezik adóazonosító számmal, a jövedelemadó-köteles bevételének megszerzése előtt adóazonosító jelének közzlése végett az e célra szolgáló nyomtatványon bejelenteni természetes azonosító adatait (nevét, születési helyét és idejét, anyja leánykori nevét és lakóhelyét), a nem magyar állampolgárságú magánszemély állampolgárságát is, az állami adóhatósághoz. A bejelentést követően adóazonosító jelet állapít meg az adóhatóság, amit adóigazolvány kiadásával közöl a magánszeméllyel. Az adóigazolványt köteles a polgár megőrizni és annak adatait – felhívásra – a személyazonosságának hitelt érdemlő igazolása mellett megismerhetővé tenni az adóhatóság, valamint az adózással kapcsolatban adatszolgáltatásra kötelezett (pl. munkáltató, kifizető) szerv számára. Fontos tudni, hogy 2005. január 1-jével kezdődően az útlevélszám nem azonosítja a nem magyar állampolgárságú magánszemélyt, így a jövedelem megszerzése előtt ajánlatos az adóazonosító jelének képzését kezdeményezni az állami adóhatóságnál.

A bejelentkezési kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezménye

A bejelentkezési kötelezettség megsértésének általános következménye a mulasztási bírság kiszabása. Az adóhatóság mulasztási bírságot szab ki:

1. ha az adózó bejelentkezési, változásbejelentési kötelezettségének késedelmesen tesz eleget,
2. bejelentkezési kötelezettségének egyáltalán nem tesz eleget, továbbá

3. ha vállalkozói igazolványhoz vagy cégbejegyzéshez kötött tevékenységet vagy adóköteles tevékenységet bejelentkezési kötelezettség teljesítése nélkül folytat. A bejelentkezés, változásbejelentés késedelmes, hibás, vagy hiányos teljesítése esetén kiszabható mulasztási bírság összege magánszemély esetén (ide értve az egyéni vállalkozót is) 100 ezer forintig, más adózónál 200 ezer forintig terjedhet.

A bejelentkezési, változásbejelentési kötelezettség elmulasztása esetén a mulasztási bírság megállapításával egyidejűleg az adóhatóság határidő kitűzésével hívja fel teljesítésre az adózót. A kiszabott bírság kétszeresét kell újabb határidő kitűzésével megállapítani, ha a teljesítésre kötelező, előző határozatban előírt határidőt az adózó elmulasztotta.

A kontár tevékenységet végző személyekkel szemben a mulasztási bírságról szóló határozatot kihirdetés útján közlik, tehát nem postai úton kézbesítik, és a határozat a közlés időpontjától kezdve attól függetlenül végrehajtható, hogy ellene jelentettek-e fellebbezést.

(A mulasztási bírság kiszabása mellett azonban az adóhatóságnak joga van arra is, hogy a kontár tevékenység eszközeit, az árukészletet, a bírság összegének a mértékéig biztosítékuul lefoglalja.)

Amennyiben az adóköteles jövedelmet szerző magánszemély adóazonosító jelét nem tudja közölni a munkáltatóval, illetve a kifizetővel, az a kifizetést megtagadja az adóazonosító jel közléséig. Az adókedvezmény, adómentesség, támogatás igénybevételére jogosító igazolás kiadását ugyancsak megtagadja az adatszolgáltatásra kötelezett szerv az adóazonosító jel közléséig.

A bejelentkezéssel kapcsolatos jogszabályok:

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 16–18. §-ai, 20–23. §-ai, 172. §.